

Op bezoek bij Sinterklaas in kasteel Huis Bergh, november 2016

Wat u vooraf moet weten.

Inleiding

In het kader van *Feest! Weet wat je viert*, besteedt Huis Bergh in samenwerking met museum Catharijneconvent voor de groepen 1 t/m 8 in een doorlopende leerlijn aandacht aan religieuze feesten. Bij elk programma wordt aandacht besteed aan de vijf grote wereldreligies, waarna de lesstof zich toespitst op de christelijke feestdagen; deze sluiten aan bij de (laat-)middeleeuwse kunstcollectie in Huis Bergh. Daarnaast wordt er – onder dezelfde paraplu - speciaal voor de groepen 1 t/m 4 in november aandacht geschonken aan het feest van Sinterklaas, omdat het een van de meest gewaardeerde tradities in Nederland is.

Al in de middeleeuwen is Sint Nicolaas een belangrijke heilige en geniet hij ongekende populariteit. Hij is beschermheilige van meer dan 50 beroepen waaronder apothekers en slagers. Hij is ook de beschermheilige van ongehuwde meisjes, en van zeelieden. Niet voor niets hebben veel havensteden een Nicolaaskerk. Zijn beeltenis wordt in de Oosters-orthodoxe kerk vaak vereerd, en hij komt veelvuldig voor op iconen.

Storm op zee

Al jarenlang brengt Sinterklaas een bezoek aan de stad 's-Heerenberg. Vol verwachting zullen ook dit jaar weer heel veel kinderen de goedheiligman en zijn pieten verwelkomen. En natuurlijk logeert Sinterklaas na aankomst in 's-Heerenberg in kasteel Huis Bergh.

Stond vorig jaar tijdens de sintviering in Huis Bergh de legende van de ongehuwde meisjes centraal, dit jaar wordt er in het schoolprogramma aandacht besteed aan Sinterklaas als beschermheilige van schippers, vissers en schipbreukelingen. Volgens middeleeuwse legenden voorkomt Sinterklaas tot twee keer toe een schipbreuk en redt hij een overboord gevallen matroos. De leerlingen maken dit in het interactieve verhaal *Storm op zee* mee en de boot van Sinterklaas die de klas zelf van

Stichting Huis Bergh
Hof van Bergh 8
7041 AC 's-Heerenberg

Postbus 155
7040 AD 's-Heerenberg

Telefoon 0314 661 281
www.huisbergh.nl

tevoren heeft gemaakt, speelt een belangrijke rol in het verhaal.
(Zie: Voorbereiding op school)

De leerlingen gaan verder op hun tocht door het kasteel en leren wat een zeeman moet weten en kunnen. Zaken als zeemanstaal en ankerwerpen komen aan bod. Natuurlijk gaat de tocht langs de pietenklas en de slaapkamer van Sinterklaas. Ze zien het schilderij van Graaf Hendrik van den Bergh, die in 1621 een mooi, zelfgemaakt sinterklaaskado kreeg van zijn nichtje Maria Elisabeth Clara. De begeleidende brief is bewaard gebleven. Het portret van Maria Elisabeth Clara hangt ook in het kasteel. Aan het eind van de tocht ontmoeten de leerlingen Sinterklaas in levende lijve en kunnen ze hun boot aanbieden aan de Sint. Er zal een spelletje met de pieten worden gedaan, er zullen sinterklaasliedjes worden gezongen waar een boot in voorkomt en natuurlijk is er als afsluiting iets lekkers.

Doelgroep, doelstelling, en kerndoelen

Doelgroep

Het programma is opgezet voor de groepen 1, 2, 3 en 4 van de basisschool. Het gaat uit van de leeftijdsgroep waarin kinderen geloven in Sinterklaas als legende.

Doelstelling

Middels het programma doen kinderen ervaring op met het bezoeken van een museum. Zij verdiepen hun kennis over (de geschiedenis van) Sinterklaas en leren termen uit de scheepvaart. Ze maken tevens kennis met enkele kunstobjecten. In spelletjes en opdrachten leren ze samenwerken om tot een resultaat te komen. Daarnaast leren ze om te gaan met spannende situaties, zoals de ontmoeting met Sinterklaas.

Kerndoelen

Het programma sluit aan bij de volgende kerndoelen van de SLO: 1, 37, 38, 51, 53, 54, 55, 56 en 58. De kerndoelen zijn terug te vinden op de website: <http://tule.slo.nl/>.

Vorbereiding op school

Kennis opfrissen

Ter voorbereiding op het bezoek aan het kasteel kunt u de kennis van de kinderen omtrent de tradities rondom Sinterklaas opfrissen. Dat zou voor de groepen 3 en 4 kunnen middels een woordspil. Misschien zitten er kinderen in uw klas die niet zijn opgegroeid met het Sinterklaasfeest, omdat ze een andere geloofsachtergrond hebben. Het kan leuk zijn hier met de klas over te praten. Zijn er geloven waar feesten worden gevierd die lijken op ons sinterklaasfeest? Wat zijn de overeenkomsten? Wat zijn de verschillen? Het Jodendom heeft bv het feest Chanoeeka waar kadootjes worden uitgedeeld, en de Islam kent een kadootjestradiatie bij het Suikerfeest. Meer hierover kunt u lezen op de website <http://www.feestweetwatjeviert.nl/>

Knutselopdracht

In het kasteel wordt het interactief toneelstukje *Storm op zee* gespeeld, waaruit de betekenis van Sinterklaas als beschermheilige van de zeelieden moet blijken. Hierin komt Sinterklaas met zijn boot een drenkeling in nood te hulp. De boot van sinterklaas wordt door de kinderen in de klas gemaakt en meegenomen naar het kasteel. Hier mag de fantasie de vrije loop hebben, zolang de boot maar draagbaar is door het kasteel. Op de boot moet sinterklaas op het dek staan, en 1 piet aan het roer staan. Daarnaast moet er een stoompijp op de boot zitten, en een sleeptouw aan de boot vastzitten. Na afloop van de rondgang door het kasteel wordt de boot aan Sinterklaas aangeboden als cadeau. Wilt u alstublieft duidelijk de naam van de school en de klas op de boot zetten?

Begeleiding in kasteel

In de rondgang door het kasteel krijgen de kinderen de mogelijkheid door lichamelijk bewegen eventueel opgebouwde spanning enigszins van zich af te schudden. Dit gaat middels een circuitje, waar ze o.a. leren loopplanklopen en anker werpen. Hiervoor wordt de groep in 4 kleinere groepjes verdeeld. Zou u op school de klas alvast willen verdelen in 4 groepjes?

Uitleg museumregels

Het is prettig als de kinderen van tevoren weten wat wenselijk gedrag is in een museum. Belangrijkste regels zijn dat er geen kunst wordt aangeraakt, en dat er niet wordt gerend, geduwd en geschreeuwd. Zingen en lachen mag uiteraard wel hard!

Oefenen sinterklaasliedjes

De liedjes die gezongen zullen worden, zijn *Zie ginds komt de stoomboot* en *Wie komt er alle jaren*. De teksten treft u hieronder.

Zie ginds komt de stoomboot

Zie ginds komt de stoomboot uit Spanje weer aan.
Hij brengt ons Sint Nicolaas ik zie hem al staan.
Hoe huppelt zijn paardje het dek op en neer,
hoe waaien de wimpels al heen en al weer.

Zijn knecht staat te lachten en roept ons reeds toe :
Wie zoet is krijgt lekkers, wie stout is de roe!
Och lieve Sint Nicolaas, och kom ook bij mij.
En rij dan niet stilletjes ons huisje voorbij.

Wie komt er alle jaren

Wie komt er alle jaren
daar weer uit Spanje varen
over de grote, grote zee?
Sinterklaas, hoezee!

Wie heeft een zak vol koekjes
speelgoed en prentenboekjes
wie brengt een zak vol lekkers mee?
Sinterklaas hoezee!

Denkt u nog even aan het doorgeven van de namen van kinderen die geen pepernoten mogen of kunnen eten? En hun allergie, zodat Sinterklaas daar wellicht rekening mee kan houden?

Dank u wel.
